

ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΠΕΣΤΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΑΡΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΠΑΡΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΡΑ

ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΔΡΥΤΗΣ
† ΦΙΛΩΝ ΚΤΕΝΙΔΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2005 • ΤΕΥΧΟΣ 147

ΚΩΔ.: 2563

...η Ρομανία κι άν πέρασεν
ανθεί γαι φέρει κι άλλο...

Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2005
Περίοδος β΄ - Χρόνος 30ος - Τεύχος 147

ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΣΤΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΙΔΡΥΤΗΣ
† ΦΙΛΩΝ ΚΤΕΝΙΔΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΣΩΜΑΤΕΙΟ "ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ"
Μητροπόλεως 15 - Τηλ. 2310/271.812
546 24 Θεσσαλονίκη

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Σοφοκλέους 7, Τ.Κ. 591 00, Βέροια

Φωτοστοιχειοθεσία - Παραγωγή εντύπου
"ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ" - Ι. Αντωνιάδης - Θ. Ψαρράς Ο.Ε.
Ν. Ραιδεστός - Τ.Κ. 570 01 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2310/466.776 - Fax: 2310/466.699

*Γίνονται δεκτές συνεργασίες
που έχουν σχέση με τη Λαογραφία
Ιστορία, Γλωσσολογία, Λογοτεχνία*

Συντακτική Επιτροπή:
Δημ. Νικοπολιτίδης
Ε. Φραγκίδης

Επιμέλεια:
Πάνος Γ. Καϊσίδης

Συνδρομές ιδιωτών εσωτερικού	€	5
Οργανισμών - ΟΤΑ - ΝΠΔΔ	€	9
Συνδρομές ιδιωτών εξωτερικού	δολλ.	25
Συνδρομές ιδιωτών ειδικά για Ευρώπη	€	18

Τιμή τεύχους € 1,25

Επιταγές - Εμβάσματα
Σωματείο Παναγία Σουμελά
Μητροπόλεως 15
546 24 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ISSN: 1105-52-19

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ο ΝΕΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ, ΣΥΝΕΧΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΜΑΚΡΑΙΩΝΗΣ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ, <i>τον Παναγιώτη Ι. Παπαδόπουλου</i>	243 - 245
- ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΟΣ Ο ΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΕΝ ΟΝΟΜΑΤΙ ΚΥΡΙΟΥ	245 - 250
- ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΡΑΜΑΣ κ.κ. ΠΑΥΛΟΥ ..	250 - 255
- ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΒΕΡΟΙΑΣ, ΝΑΟΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΜΠΑΝΙΑΣ κ.κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ	255
- ΠΩΣ ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΤΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ, <i>τον Κυριάκου Αμανατίδη</i>	256 - 258
Η ζωή στον ελεύθερο ελληνικό χώρο	
- ΣΟΦΙΑ Η ΑΣΚΗΤΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ, <i>Πορφυρίου Μοναχού Σιμωνοπετρίτου</i>	259 - 261
- ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΦΥΤΟ (ΡΑΒΙΚΑ) ΔΡΑΜΑΣ, <i>τον Σάββα Πορφ. Παπαδόπουλου</i>	261 - 263
- ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΑΡΙΤΙΔΗΣ (ΠΑΠΑΧΑΡΙΤΩΦ), <i>τον Γεωργίου Αλεβιζάκη</i>	263 - 266
Η ζωή στις αλησμόνητες πατρίδες	
- Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΑΣΛΑΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ ή ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ <i>τον Γ. Αντωνιάδη</i>	266 - 268
- Η ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΟΠΟΝΤΙΩΝ ΣΤΟ ΚΑΡΣ, <i>τον Βαγγέλη Φραγκίδη</i>	269 - 270
- ΚΙΟΡΝΙΟΥΚ ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ, <i>τον Νικόλαου Εμμανουηλίδη</i>	270 - 272
- ΚΟΥΥΛΑ - ΕΝΑΝ ΚΙΜΙΣΧΑΝΑΛΔΙΚΟΝ ΧΩΡΙΟΝ, <i>τον Σάββα Πορφ. Παπαδόπουλου</i> ..	273 - 274
- Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΟΥ ΙΑΣΟΝΕΙΟΥ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ, <i>τον Κ. Χιονίδη</i>	274 - 275
- Η ΚΑΤΑ ΔΙΑΔΟΧΗΝ ΓΕΝΕΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΜΝΗΝΩΝ, <i>τον Δημητρίου Χ. Παρασκευόπουλου</i>	275 - 276
Λογοτεχνία - Λογογραφία - Ποντιακή διάλεκτος	
- ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ, <i>τον Πάνου Καϊσίδη</i>	277 - 279
- ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ, <i>τον Δημήτρη Νικοπολιτίδη</i>	279 - 280
- ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ, <i>τον Δημητρίου Νικοπολιτίδη</i>	281
- ΠΑΡΟΙΜΙΩΔΕΙΣ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ, <i>συλλογή του Δημητρίου Σ. Νικοπολιτίδη</i>	281 - 282
- ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ, <i>τον Παναγιώτη Ραφαηλίδη</i>	282 - 283
- ΚΑΤΑΡΕΣ - ΑΝΑΘΕΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΛΑΟΥ, <i>τον Παναγιώτη Γ. Εφραιμίδη</i> ..	283
- Η ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ, <i>τον Παναγιώτη Γ. Εφραιμίδη</i>	284
- ΣΑΤΥΡΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ † ΠΑΓΓΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΔΗ	285
- Η ΠΟΙΗΤΙΚΗ ΛΑΪΚΗ ΘΥΜΟΣΟΦΙΑ ΣΤΟΥΣ ΣΤΙΧΟΥΣ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ <i>τον Πάνου Καϊσίδη</i>	286
- ΔΥΟ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ	286 - 288
- ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ τ. ΔΥΚΕΙΑΡΧΗ	288
Εκδόσεις Σωματείων	
- ΤΟ 11 ^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ	289 - 295
- ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ	296
- ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ, <i>τον Παναγ. Καϊσίδη</i>	297 - 298
- Η ΑΝΕΚΤΙΜΗΤΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ, <i>τον Α. Τελλίδη</i>	298
- ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΤΟΝ κ. ΑΝΑΣΤ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ, <i>τον Σταθ. Ταξίδι</i>	299 - 301
- ΤΙΜΗΣΑΝ ΤΟΥΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ	301 - 302
- ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ - ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ, <i>τον Γιάννη Δελόγλου</i>	302
- ΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΩΝ ΓΑΒΡΑΔΩΝ	303
- ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΟΥ ΠΟΔΗΛΑΤΗ ΤΑΜΟΥΡΙΑΗ ΓΙΑΝΝΗ	304
Βιβλιοπαρουσίαση - Κριτική βιβλίων	
- ΠΟΝΤΙΩΝ ΠΑΘΗ, <i>της Γλυκερίας Λοϊτίδου - Γαληνού</i>	305
- Η ΑΝΕΞΕΛΤΑΝΤΗ ΟΙΝΟΗ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ, <i>τον Στάθη Πελαγίδη</i>	306
- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ, <i>τον Αντώνη Κολτσίδα</i>	307 - 308
- ΙΚΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΙΚΑΣΙΕΣ, <i>της Ντίνας Αμανατίδου</i>	308 - 309
- ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΔΕΣΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ ΠΟΝΤΟΥ, <i>της Έρης Γεηγοριάδου</i>	309 - 310
- ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΚΑΡΛ ΦΟΝ ΘΕΟΝΤΟΡ ΚΙΝΤ, ΛΙΨΙΑ 1840, <i>τον Ε. Φραγκίδη</i> ..	310 - 311
- ΑΓΩΓΙΑΤΗΣ ΔΑΚΡΥΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΜΟΥ ΜΙΑ ΑΣΤΡΑΠΗ, <i>της Δέσποινας Σιφιλίδου</i>	311
- ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΠΟΥ ΉΤΑΝ ΚΑΠΟΤΕ ΔΙΜΝΗ: Η ΚΡΥΑ ΒΡΥΣΗ ΤΟΥ ΧΘΕΣ <i>της Παρθένας Η. Κουρτίδου</i>	312 - 314
Αυτοί που έφυγαν από κοντά μας	
- ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΝΑΓ. ΠΕΚΡΙΔΗΣ	314 - 315
- ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝ. ΤΣΑΠΚΙΔΗΣ	315 - 316
- ΜΑΡΟΥΛΑ ΣΥΖ. ΝΙΚΟΛ. ΑΝΤΩΝΙΔΑΗ	316 - 317
- ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΦΩΤΠΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΙΔΟΥ	317 - 318
- ΛΥΣΣΑΝΔΡΟΣ Π. ΑΛΕΞΙΑΔΗΣ	318 - 319

τη μορφή και πεπερασμένη ποίηση «του λυρικού εγώ».

Με την ποίησή της η Δέσποινα Ξιφιλίδου καθιστά τον άνθρωπο «κέντρο ενός κόσμου» με υπερατομικές διαστάσεις και όχι ομφαλοσκοπό του εαυτού του.

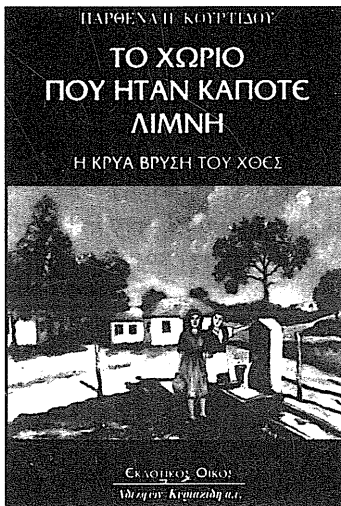
Τελειώνοντας την αρκετά δύσκολη περιπλάνηση στους ασαφείς και ανεξερεύνητους χώρους της νεότερης ποιητικής της προσπάθειας, έχω την αίσθηση πως είναι πλουσιότατη η ποιητική της παραγωγή.

Το σύνολο των ποιητικών της ενασχολήσεων ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εποχής, εποχής της τεχνολογίας και ανάπτυξης, όπου οι άνθρωποι ψάχνουν κάπου να ακουμπήσουν και οι αξίες είναι εκτεθειμένες.

Αξίζει ξεχωριστή (ιδιαίτερη) κριτική του ποιητικού της πονήματος. Της αξίζουν θερμά συγχαρητήρια για το υπέροχο έργο της.

Ευάγγελος Φραγκίδης

Συνταξιούχος λυκειαρχής - συγγραφέας

Το χωριό που ήταν κάποτε λίμνη: η Κρύα Βρύση του χθες, της *Παρθένας Η. Κουρτίδου*, Θεσσαλονίκη, έκδοση Αφών Κυριακίδη, 2005, σελίδες 211.

Το βιβλίο αναφέρεται σ' ένα χωριό του κάμπου των Γιαννιτσών, που δημιουργήθηκε μετά από την αποξήρανση της λίμνης. Πήρε το όνομά του από το γάργαρα και πεντακάθαρο νερό του. Αγρότες του νομού Πέλλας άφησαν τα χωράφια τους στις πυκνοκατοικημένες περιοχές του νομού και πήραν τριάντα στρέμματα αγροτικής γης στην Κρύα Βρύση. Ένας από τους αγρότες ήταν και ο πατέρας της συγγραφέως.

Οι συνθήκες ήταν δύσκολες, τα κουνούπια και η ελονοσία ταλαιπωρούσαν τους κατοίκους. Όπως η συγγραφέας αναφέρει: «Παράδοση» η Κρύα Βρύση δεν έχει, δεν πρόλαβε να έχει. Δεν έχει καν τοπική φορεσιά. Ιδρύθηκε το 1934. Ο

γρηραιότερος κάτοικός της (αν εξαιρέσουμε τους πρόσφυγες) είναι 70 χρόνων. Στα μυστικά του βάλτου της Πηνελόπης Δέλτα ως βάλτος αναφέρεται. Γεμάτος καλαμιές ήταν αυτός ο βάλτος, που μόχθησαν πολύ οι πρώτοι κάτοικοι να τις ξεριζώσουν και να τις κάψουν. Πολλά χρόνια αργότερα έβρισκαν στο έδαφος όστρακα από μύδια, ώσπου τα εξαφάνισαν οι φρέζες που ξεσβόλιαζαν το χώμα. Κι έγινε το χώμα τόσο μαλακό, που συνήθιζαν να λένε: «Λιθάρ' πα' 'κι' ευρίεται να κρουσ κάτιναν» (Και να θέλεις να χτυπήσεις κάποιον, πέτρα δε βρίσκεις).» (σελ. 9).

Το χωριό είχε τέσσερις συνοικισμούς. Τα «Εντόπικα» ήταν ο αρχαιότερος. Πριν από την αποξήρανση της λίμνης οι ντόπιοι κατοικούσαν σε καλύβες γύρω από αυτήν. Ο μεγαλύτερος συνοικισμός του χωριού, τα «Αψαλιώτικα», δημιουργήθηκε από Πόντιους πρόσφυγες από την Ορντού. Αργότερα, σ' αυτόν εγκαταστάθηκαν και πρόσφυγες από άλλες περιοχές του Πόντου. Στα «Τουρκοφώνικα» κατοικούσαν τουρκόφωνοι Έλληνες πρόσφυγες. Τα «Βλάχικα» ήταν ο συνοικισμός που δημιουργήθηκε τελευταίος, γύρω στο 1945, από Βλάχους που ήρθαν κυρίως

από τις Πρέσπες και από την Αετομηλίτσα της Ηπείρου.

Η συγγραφέας έχει πολύ γλαφυρό τρόπο γραφής. Χαρακτηριστικό είναι το ακόλουθο κείμενο: «Ένας ίσιος κάμπος, απέραντος όσο παίρνει το μάτι σου, με τις κορυφογραμμές των βουνών μόλις να αχνοδιαγράφονται στο ίδιο γαλάζιο τ' ουρανού, στο βάθος του ορίζοντα. Μια πράσινη, ακύμαντη θάλασσα που το χειμώνα αλλάζει χρώμα και γίνεται γκριζα, απ' τα γυμνά κλαδιά των φυλλοβόλων δέντρων.

Χαραγμένοι με το αλφάδι οι δρόμοι, καμιά καμπύλη πουθενά. Σε τετράγωνα πανομοιότυπα χωρίζοταν όλο το χωριό. Τόσο ίδια που να μπερδεύσαι και να αναρωτιέσαι σε ποιο τετράγωνο είναι το σπίτι σου.

«Το χωριό μου ήταν λίμνη που αποξηράνθηκε...» ήταν το πρώτο πράγμα που γράφαμε στις σχολικές μας εκθέσεις κι αμέσως μετά ακολουθούσε η φράση: «Το χωριό μου έχει πολύ καλή ρυμοτομία.» (σελ. 10).

Το χωριό είχε και ξωκλήσι, τον Άϊ-Νικόλα. Ήταν στο ψηλότερο σημείο του κάμπου, εκεί που κάποτε ήταν ένα μικρό νησάκι στη λίμνη.

Η ζωή των χωρικών κυλούσε με τις αγροτικές εργασίες. Ανάμεσα στο χωριό και στα χωράφια υπήρχαν τα λιβάδια (τα «τσαϊρια»). Εκεί κάθε πρωί πήγαιναν για βοσκή οι αγελάδες και τα βουβάλια του χωριού. Γινόταν το «ταράεμαν», δηλαδή το ανακάτεμα των ζώων όλων των σπιτιών. Τα ζώα επέβλεπαν μέχρι το σούρουπο δύο τσοπάνηδες. Μόλις άρχιζε να νυχτώνει, κάθε ζώο έβρισκε μόνο του το δρόμο για το σπίτι του.

Ένα ποτάμι, η «Αραπίτσα», χώριζε τα τσαϊρια από τα χωράφια. Το μεγάλο ποτάμι, ο «Λουδίας», ήταν πολύ μακριά. Εκεί πήγαιναν οι άντρες για ψάρεμα.

Το βιβλίο χωρίζεται σε τρία μέρη. Το πρώτο μέρος αναφέρεται στο χώρο και στη σύνθεση του πληθυσμού. Η συγγραφέας περιγράφει την αγροτική ζωή, τις οικιακές εργασίες, ήθη και έθιμα. Συγκινητική είναι η αγάπη προς τα ζώα, τα οποία οι ποντιακές οικογένειες αντιμετώπιζαν ως μέλη της οικογένειας. Το δεύτερο μέρος του βιβλίου αναφέρεται στην καθημερινή ζωή: στο γάμο, στη γέννηση, στα βαφτίσια, στο σχολείο, στην εκκλησία, στα παιχνίδια της εποχής, στο θάνατο, στις Αποκριές, στις θρησκευτικές γιορτές, στην κοινωνική θέση της γυναίκας, στα επαγγέλματα, στους τρόπους διασκέδασης, στις αγροτικές εργασίες κ.α. Μέσα από τα παιδικά τότε μάτια της συγγραφέως περιγράφεται η μετάβαση από τον παραδοσιακό στο σύγχρονο τρόπο ζωής. Το 1951 το χωριό απέκτησε ηλεκτρικό ρεύμα. Λίγο αργότερα εμφανίστηκε το πρώτο γραμμόφωνο και στη συνέχεια τα πρώτα ραδιόφωνα. Πολύ αργότερα έκανε την εμφάνισή της και η τηλεόραση. Το τρίτο μέρος του βιβλίου παρουσιάζει διηγήματα από τη ζωή των κατοίκων.

Στο βιβλίο περιλαμβάνεται και Παράρτημα με 51 φωτογραφίες. Βλέπουμε μάθημα ραπτικής, ηλικιωμένη χωρική με το αδράχτι της, χωρικές που πηγαίνουν τα ζώα στο βοσκότοπο, βελόνιασμα στα καπνοχώρια, τσάπισμα, συσκευασία μήλων, εργασία και ανάπαυση βαμβακοπαραγωγών, την πρώτη αλωνοθεριστική μηχανή που εμφανίστηκε στα μέσα της δεκαετίας του 1950, το πρώτο τρακτέρ του χωριού. Βλέπουμε ακόμη φωτογραφίες που αφορούν το γάμο, την προίκα της νύφης, το παζάρι, τα καρναβάλια, τις σχολικές γιορτές, την ποντιακή λύρα, το ποντιακό θέατρο κ.α. Το φωτογραφικό αρχείο τελειώνει με φωτογραφίες της Κρύας Βρύσης του 1950 (η πλατεία και η ασφαλοστρώσή της) και του σήμερα (η είσοδος από το οικολογικό πάρκο).

Η θεματική του φωτογραφικού αρχείου είναι παρόμοια μ' αυτή των 14 έργων ζωγραφικής της Μαρίας Κουρτίδου, αδελφής της συγγραφέως. Έγχρωμες φωτογραφίες των έργων περιλαμβάνονται στο βιβλίο στις σελίδες 17-32 με τίτλο Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ: Ελαιογραφίες σε μουσαμά. Οι αγροτικές εργασίες και τα οικόσιτα ζώα απεικονίζονται στην πλειονότητα των έργων. Τα φωτεινά χρώματα, η χαρά, η τρυφερότητα, η ηρεμία χαρακτηρίζουν τα έργα ζωγραφικής και δηλώνουν μια ειδυλλιακή πραγματικότητα που δεν αντικατοπτρίζει τη σκληρή πραγματικότητα της αγροτικής ζωής, αλλά είναι χαρακτηριστική των συναισθημάτων αποδοχής και ασφάλειας που παρέχει η ποντιακή οικογένεια και κοινότητα στα μέλη της.

Το βιβλίο της Παρθένας Κουρτίδου είναι μια καλαίσθητη έκδοση του εκδοτικού οίκου των αδελφών Κυριακίδη. Το βιβλίο διαβάζεται πολύ ευχάριστα και απευθύνεται σε ευρύ κοινό. Ταυτοχρόνως, αποτελεί σημαντική συμβολή στην τοπική ιστορία. Όταν με τόση αγάπη και τρυφερότητα γράφεται ένα τέτοιο βιβλίο, είναι φανερό ότι παραμένει ζωντανό και ό,τι αντιπροσωπεύει: η οικογενειακή και κοινοτική δομή και οργάνωση που μεταλαμπαδεύτηκε στην Ελλάδα από τον αλησμόνητο Πόντο.

Μαρία Βεργέτη-Κυριακίδη

Λέκτορας Κοινωνιολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

ΕΦΥΓΑΝ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ ΑΠΟ ΚΟΝΤΑ ΜΑΣ

Κώστας Παναγ. Πεκρίδης (1951 – 2005). Χωρίς να συμπληρώσει τον κύκλο της ζωής και να κάνει πράξη τα όνειρά του, έχασε τη μάχη με τον θάνατο ο σεμνός και άξιος Πόντιος από το Δρακόντιο Λαγκαδά Κώστας Πεκρίδης.

Δάσκαλος στο επάγγελμα, ερευνητής της ιστορίας των Ποντίων, είχε την ευκαιρία να εκπληρώσει, όσο μπόρεσε, το χρέος του προς τους Πόντιους προγόνους του, μιλώντας για αυτούς σε συνέδρια, ημερίδες, διαλέξεις και συμμετέχοντας στα κοινά του ποντιακού χώρου ως πρόεδρος της Επιτροπής Ποντιακών Εκδηλώσεων, προεδρος του ποντιακού συλλόγου του χωριού του και μέλος του Σωματίου «Παναγία Σουμελά».

*...η Ρωμανία κι αν πέρασεν
ανθεί και φέρει κι άλλο...*